

POTATO CERTIFICATION SERVICE (NPC)

Reg. no. 1995/005404/08 | Vat. no. 4300 153 790
De Havilland Crescent 6, Perseus Technopark, Pretoria, 0020
Private Bag X 135, Pretoria, 0001 | Tel: +27 (0) 60 716 2607

13 April 2026

**AARTAPPELSERTIFISERINGSDIENS EN
ONAFHANKLIKE SERTIFISERINGSRAAD VIR AARTAPPELMOERE**
Privaatsak X135
PRETORIA
0001

VERKLARING – VALOR AARTAPPELVARIËTEIT

Geagte Moerkweker

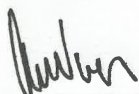
1. Die aartappelvariëteit VALOR word sedert 1997 in Suid-Afrika geplant.
2. Die aartappelvariëteit Valor se Planttelersreg het in Desember 2018 verval.
3. Sedertdien is verskeie VALOR-klone, afkomstig van die nuutste kloon wat in Suid-Afrika ingevoer is, 2018.4, deur privaat entiteite in Suid-Afrika gevestig.
4. Die vestiging van klone en inlywing in die Skema word gelei deur 'n ASD-ontwikkelde SBP, wat uit 13 verskillende stappe bestaan om te verseker dat alle voorgestelde nuwe klone aan die vereistes van die Skema voldoen.
5. Daar is tans verskeie VALOR-klone in Suid-Afrika geplant. Hierdie klone is:
  - 2009
  - 2018.4
  - 2019.1
  - 2019.4
  - 2021.1
  - 2021.3
  - 2021.5
6. ASD het in Maart 2026 twee formele versoeke van twee verskillende moerkwekers in twee verskillende produksiegebiede ontvang vir 'n bepaling van die klone wat in die vorige twee seisoene deur hulself geplant is as gevolg van 'n klagte rakende die prestasie van die variëteit, naamlik dat knolle nie na inisiasie uitbult nie.
7. Die klone vir hierdie twee kwekers is toe opgespoor vanaf die databasis en die inligting is aan die kwekers verskaf.
8. Na aanleiding van hierdie kommunikasie het ASD 'n informele opname begin onder die 35 kwekers wat VALOR in die vorige twee seisoene geplant het.
9. Elf kwekers het gereageer en antwoorde verskaf rakende die prestasie van die variëteit gedurende die vorige twee seisoene, met betrekking tot beide prestasie en bemarkbaarheid.
10. Daar is tans geen empiriese bewyse beskikbaar vir ASD om 'n spesifieke kloon aan te dui wat gekorreleer kan word met die probleem van knolle van VALOR-klone wat nie gedurende die afgelope twee seisoene uitbult nie.
11. ASD het ook 'n literatuursoektog van eweknie-geëvalueerde artikels gedoen oor die moontlike oorsake waarom aartappelknolle nie na inisiasie uitbou nie, wat dui op die kumulatiewe effek van hoër as gemiddelde dag- en nagtemperatuur as 'n moontlike bydraende faktor tot die feit dat aartappelknolle oor die algemeen nie voldoende uitbou na inisiasie nie.
12. ASD het tans nie 'n duidelike, formele opdrag van saadkwekers ontvang om met enige spesifieke bykomende aksie voort te gaan nie.
13. ASD het nie 'n mandaat om navorsing te doen nie, soos byvoorbeeld veldproewe, wat die mandaat van Aartappels SA is.

DIRECTORS

Gerhard Posthumus, Chairperson (Western Region) | **Jakkie Mellet**, Vice-Chair (Northern Region) | **Gavin Hill**, Non-Executive Director (Eastern Region)
Johan van Greunen, Non-Executive Director (Southern Region) | **Dr. Ansa van Vuuren**, Managing Director (Potato Certification Service)

14. ASD het egter die mandaat kragtens die Skema om ondersoek uit te voer en inligting in te samel om ondersoek te ondersteun.
15. ASD het nie en sal nie definitiewe verklarings maak rakende 'n spesifieke kwessie met betrekking tot die gebrek aan knol grootte van VALOR-kone gedurende die afgelope twee seisoene wat toegeskryf word aan 'n spesifieke en enkele aspek, sonder onweerlegbare bewyse nie.
16. Die sertifisering van saadaartappels bied wel versekering rakende die gesondheid en variëteitsuiwerheid van 'n spesifieke moergroep binne die beperkings van die Skema en Protokol (2021).
17. Die sertifisering van aartappelmoere bied geen waarborg met betrekking tot die prestasie van 'n variëteit met betrekking tot opbrengs, en/of enige spesifieke opbrengskomponent nie.
18. ASD verstaan die ernstige implikasies van die nie-prestasie van 'n variëteit in die bedryfswaardeketting en sal as sodanig moerkwekers ondersteun met ondersoek en data-uittreksels uit die databasis soos en wanneer formeel versoek.
19. ASD bly verbind tot die produksie van goeie gehalte, gesonde aartappelmoere en die ondersteuning van moerkwekers met uitstekende waardetoegevoegde dienste.

Groete

Dr. Ansa van Vuuren
BESTURENDE DIREKTEUR
AARTAPPELSERTIFISERINGSDIENS

Save as: Sharepoint/PCS/Head Office-Documents/AvV/Letters & Formal Notifications/AvV0273
Copy to: André Wessels | Technical Manager
Jacqui Olivier | Office Administrator

DIRECTORS